

Національний технічний університет України “Київський
політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”
Факультет інформатики і обчислювальної техніки Кафедра
інформаційних систем та технологій

Лабораторна робота №4

Тема: «Розгортання реляційної СУБД Oracle Database Server 11g
XE»

Виконала:

Студенти групи IA-43
Сивенюк Ольга Андріївна

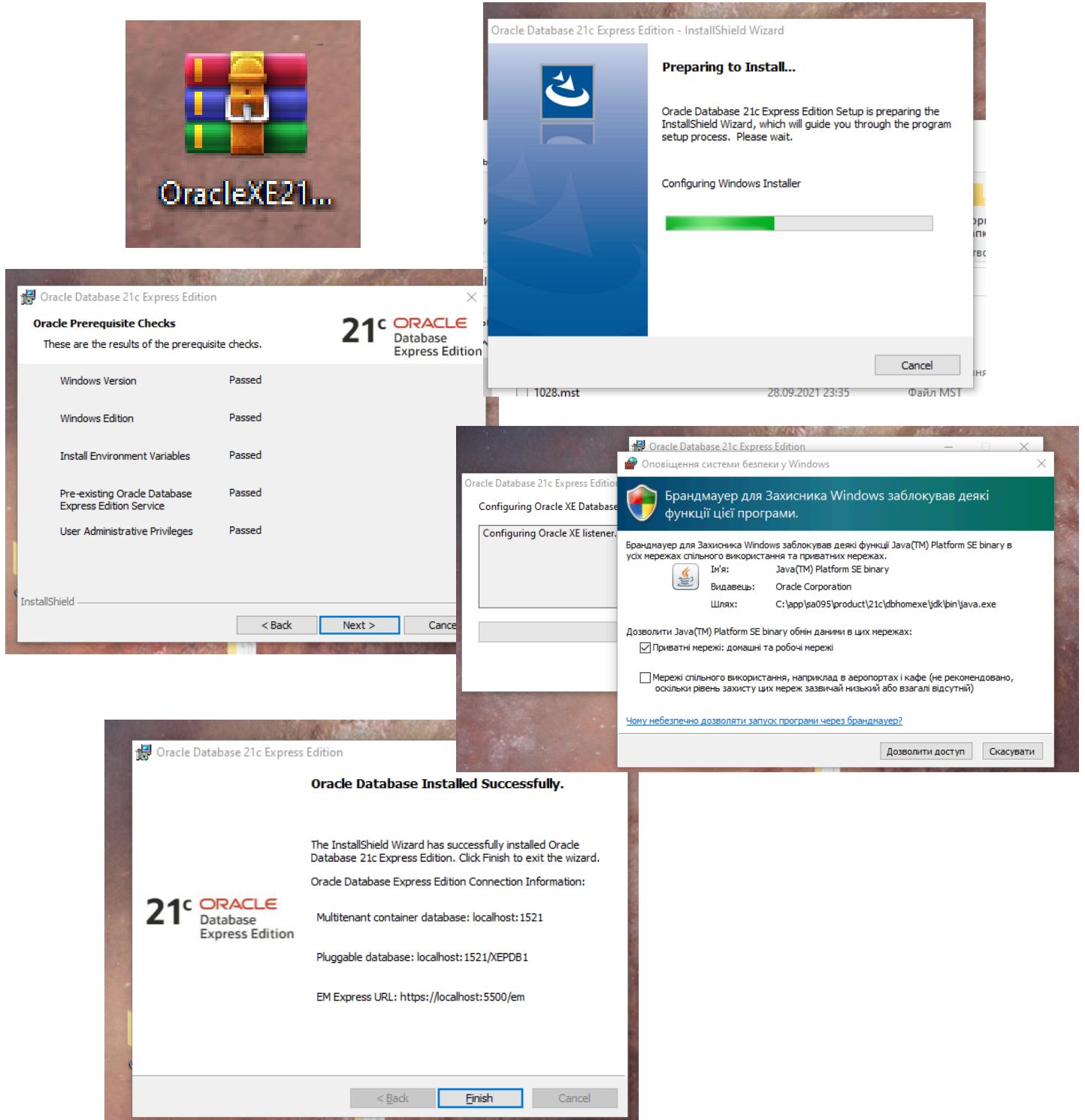
Київ 2025

Тема: Розгортання реляційної СУБД Oracle Database Server 21c XE.

Мета: Встановити та дослідити реляційну систему управління даними Oracle Database Server 21c XE.

Хід роботи

Встановлення самої Бази Даних (Oracle Database Server 21c XE):

Практичний приклад результатів дослідження

Реєстр

Registry Editor

File Edit View Favorites Help

Computer\HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Oracle\KEY_OraDB21Home1

		Name	Type	Data
	> Windows Perform ^	ab (Default)	REG_SZ	(value not set)
	> Windows Photo \	MSHELP_TOOLS	REG_SZ	C:\app\sa095\product\21c\dbhomeXE\MSHELP
	> Windows Portabl	NLS_LANG	REG_SZ	AMERICAN_AMERICA.WE8MSWIN1252
	> Windows Script F	OLEDB	REG_SZ	C:\app\sa095\product\21c\dbhomeXE\oledb\mesg
	> Windows Search	OLEDBOLAP	REG_SZ	C:\app\sa095\product\21c\dbhomeXE\oledbolap\...
	> Windows Security	OMTSRECO_PORT	REG_EXPAND_SZ	2030
	> WindowsRuntime	ORA_XE_AUTOS...	REG_EXPAND_SZ	TRUE
	> WindowsSelfHost	ORA_XE_SHUTD...	REG_EXPAND_SZ	TRUE
	> WindowsUpdate	ORA_XE_SHUTD...	REG_EXPAND_SZ	90
	> Wisp	ORA_XE_SHUTD...	REG_EXPAND_SZ	immediate
	> WlanSvc	ORACLE_BASE	REG_SZ	C:\app\sa095\product\21c
	Wlpasvc	ORACLE_BUNDL...	REG_SZ	Express
	Wow64	ORACLE_GROU...	REG_SZ	Oracle - OraDB21Home1
	WSDAPI	ORACLE_HOME	REG_SZ	C:\app\sa095\product\21c\dbhomeXE
	WwanSvc	ORACLE_HOME...	REG_SZ	SOFTWARE\ORACLE\KEY_OraDB21Home1
	XAML	ORACLE_HOME...	REG_SZ	OraDB21Home1
	XboxLive	ORACLE_HOME...	REG_SZ	Y
	Mozilla	ORACLE_HOME...	REG_SZ	1
	MozillaPlugins	ORACLE_HOME...	REG_SZ	XE
	Node.js	ORACLE_SID	REG_SZ	ORA_OraDB21Home1_SVCACCTS
	NVIDIA Corporation	ORACLE_SVCUS...	REG_SZ	0
	OBS Studio	ORACLE_SVCUS...	REG_SZ	V
	ODBC	RDBMS_ARCHIVE	REG_SZ	C:\app\sa095\product\21c\dbhomeXE\DATABASE...
	OEM	RDBMS CONTR...	REG_SZ	C:\app\sa095\product\21c\dbhomeXE\DATABASE
	OpenSSH	SQLPATH	REG_SZ	C:\app\sa095\product\21c\dbhomeXE\ dbs
	Oracle			
	> KEY_OraDB21Hor			
	> ODE			
	> ODP.NET			
	> OracleMTSRecov			
	> VirtualBox			
	paint.net			
	Partner			
	Policies			
	Quizo			
	Realtek			
	RegisteredApplicat			

Диспетчер завдань

Файл Параметри Перегляд

Процеси Продуктивність Банк програм Автозавантаження Користувачі Докладно Служби

Ім'я	Ідент...	Стан	Ім'я корис...	ЦП	Пам'ять (...	Віртуалізаці ...
OfficeClickToRun.exe	6148	Виконується	SYSTEM	00	4 004 K	Не дозволено
omtsreco.exe	17628	Виконується	OracleOra...	00	3 088 K	Не дозволено
opera_autoupdate.exe	16208	Виконується	sa095	00	3 276 K	Вимкнуто
opera_autoupdate.exe	16312	Виконується	sa095	00	1 652 K	Вимкнуто
oracle.exe	12448	Виконується	OracleServ...	00	1 936 560 K	Не дозволено
oravssw.exe	8372	Виконується	OracleVss...	00	2 436 K	Не дозволено
OscarEditor.exe	13568	Виконується	sa095	00	1 928 K	Увімкнуто
PhoneExperienceHo...	12364	Виконується	sa095	00	2 696 K	Вимкнуто
pservice.exe	6088	Виконується	SYSTEM	00	112 K	Не дозволено
regedit.exe	17356	Виконується	sa095	00	2 056 K	Не дозволено
Registry	140	Виконується	SYSTEM	00	7 452 K	Не дозволено
RtkAudUService64.exe	5452	Виконується	SYSTEM	00	64 K	Не дозволено
RtkAudUService64.exe	13840	Виконується	sa095	00	180 K	Вимкнуто
rundll32.exe	1572	Виконується	SYSTEM	00	208 K	Не дозволено
rundll32.exe	2740	Виконується	sa095	00	72 K	Вимкнуто
RuntimeBroker.exe	10040	Виконується	sa095	00	1 752 K	Вимкнуто
RuntimeBroker.exe	10612	Виконується	sa095	00	3 772 K	Вимкнуто
RuntimeBroker.exe	11412	Виконується	sa095	00	2 360 K	Вимкнуто
RuntimeBroker.exe	13020	Виконується	sa095	00	472 K	Вимкнуто
RuntimeBroker.exe	11828	Виконується	sa095	00	672 K	Вимкнуто
RuntimeBroker.exe	11300	Виконується	sa095	00	164 K	Вимкнуто
RuntimeBroker.exe	12936	Виконується	sa095	00	340 K	Вимкнуто
RuntimeBroker.exe	4402	Виконується	sa095	00	2 092 K	Вимкнуто

Процеси

Сервіси

Файлова структура

Файл Основне Спільній доступ Вигляд

Закріпити на панелі Копіювати Вставити Вирізати Копіювати шлях Вставити ярлик

Перемістити Копіювати Виділити Перейменувати Створити папку Створення Властивості Відкрити відкрито Редагувати Журнал Відкриття Відкриття Виділення Скасувати виділення Обернути виділення Виділення

Пошук: 21c

Ім'я	Дата змінення	Тип	Розмір
admin	08.11.2022 22:23	Папка файлів	
audit	08.11.2022 22:25	Папка файлів	
cftoollogs	08.11.2022 22:23	Папка файлів	
database	08.11.2022 22:30	Папка файлів	
dbhomeXE	08.11.2022 22:30	Папка файлів	
diag	08.11.2022 22:30	Папка файлів	
homes	08.11.2022 22:23	Папка файлів	
oradata	08.11.2022 22:24	Папка файлів	
regid.2020-12.com.oracle,DatabaseXE_73...	28.09.2021 14:30	Файл SWIDTAG	3 KB

Елементів: 9

Дослідити утиліту ORAPWD.EXE

Командний рядок

```
Microsoft Windows [Version 10.0.19044.2130]
(c) Корпорація Майкрософт. Усі права захищені.
```

```
C:\Users\sa095>orapwd
Usage 1: orapwd file=<fname> force={y|n} asm={y|n}
          dbuniqueName=<dbname> format={12|12.2}
          delete={y|n} input_file=<input-fname>
          'sys={y | password | external(<sys-external-name>
          | global(<sys-directory-DN>))}'
          'sysbackup={y | password | external(<sysbackup-external-name>
          | global(<sysbackup-directory-DN>))}'
          'sysdg={y | password | external(<sysdg-external-name>
          | global(<sysdg-directory-DN>))}'
          'syskm={y | password | external(<syskm-external-name>
          | global(<syskm-directory-DN>))}'
```

```
Usage 2: orapwd describe file=<fname>
```

Служба	ІД	Статус	Опис	Виконується	Локальна назва
PcaSvc	12688	Program Compatibility Assistant Ser...	Виконується	LocalSystem	N...
PeerDistSvc		BranchCache	Зупинено	PeerDist	
perceptionsimulation		Windows Perception Simulation Ser...	Зупинено		
PerfHost		Performance Counter DLL Host	Зупинено		
PhoneSvc		Служба телефонного зв'язку	Зупинено	LocalService	
PimIndexMaintenanceSvc	14388	Контактні дані	Зупинено	UnistackSvcGr...	
PimIndexMaintenanceSvc_...		PimIndexMaintenanceSvc_7391a	Виконується	UnistackSvcGr...	
pla		Performance Logs & Alerts	Зупинено	LocalServiceN...	
PlugPlay	840	Plug and Play	Виконується	DcomLaunch	
PNRPAutoReg		PNRP Machine Name Publication Se...	Зупинено	LocalServiceP...	
PNRPsrv		Peer Name Resolution Protocol	Зупинено	LocalServiceP...	

Список | Відкрити служби

Зміна паролю

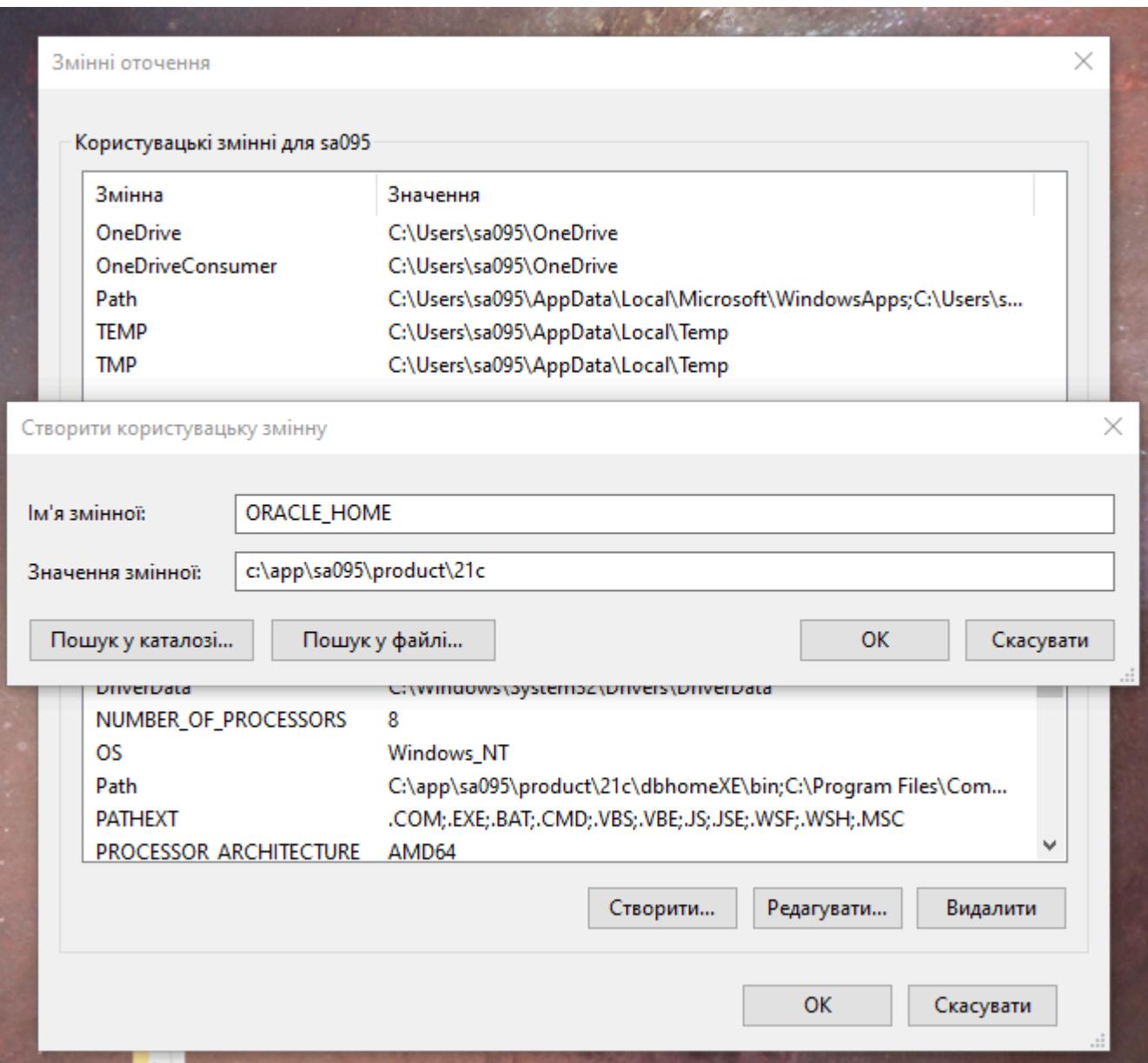
```
C:\Users\sa095>orapwd file=C:\app\sa095\product\21c\database\PWDXE.ora force=y password=Pwd_12345
C:\Users\user>sqlplus /nolog

SQL*Plus: Release 21.0.0.0.0 - Production on Wed Nov 9 12:31:19 2022
Version 21.3.0.0.0

Copyright (c) 1982, 2021, Oracle. All rights reserved.

SQL> conn sys/Pwd_12345 as sysdba
Connected.
SQL>
```

Встановлюємо змінні оточення

Відпрацювання основних команд:

Командний рядок - sqlplus /nolog

```
C:\Users\sa095>sqlplus /nolog
SQL*Plus: Release 21.0.0.0.0 - Production on Tue Nov 8 23:45:27 2022
Version 21.3.0.0.0

Copyright (c) 1982, 2021, Oracle. All rights reserved.

SQL> conn /as sysdba
Connected.
SQL>
```

Командний рядок - sqlplus /nolog

```
SQL> shutdown
Database closed.
Database dismounted.
ORACLE instance shut down.
SQL>
```

Командний рядок

```
SQL> startup nomount
ORACLE instance started.

Total System Global Area 1660609432 bytes
Fixed Size                  9655768 bytes
Variable Size                690756992 bytes
Database Buffers            976078528 bytes
Redo Buffers                 9918144 bytes
SQL>
```

Командний рядок

```
SQL> alter database mount;
-
Database altered.

SQL> alter database open;
-
Database altered.

SQL> _
```

Поточний статус бази даних:

```
desc v$instance
```

Name	Null?	Type
INSTANCE_NUMBER		NUMBER
INSTANCE_NAME		VARCHAR2(14)
HOST_NAME		VARCHAR2(74)
VERSION		VARCHAR2(17)
VERSION_LEGACY		VARCHAR2(17)
VERSION_FULL		VARCHAR2(17)
STARTUP_TIME		DATE
STATUS		VARCHAR2(12)
PARALLEL		VARCHAR2(7)
THREAD#		NUMBER
ARCHIVER		VARCHAR2(7)
LOG_SWITCH_WAIT		VARCHAR2(15)
LOGINS		VARCHAR2(17)
SHUTDOWN_PENDING		VARCHAR2(3)
DATABASE_STATUS		VARCHAR2(17)
INSTANCE_ROLE		VARCHAR2(18)
ACTIVE_STATE		VARCHAR2(7)
BLOCKED		VARCHAR2(3)
CON_ID		NUMBER
INSTANCE_MODE		VARCHAR2(11)
EDITION		VARCHAR2(7)
FAMILY		VARCHAR2(80)
DATABASE_TYPE		VARCHAR2(15)

```
select instance_name, status, database_status from v$instance
```

```
SQL> select instance_name, status, database_status from v$instance;

INSTANCE_NAME      STATUS      DATABASE_STATUS
-----  -----
xe                  OPEN        ACTIVE

SQL>
```

```
select name, value from v$parameter where name like'%diag%'
```

```
SQL> select name, value from v$parameter where name like'%diag%';

NAME
-----
VALUE
-----
diagnostic_dest
C:\APP\SA095\PRODUCT\21C [REDACTED]

diagnostics_control
IGNORE

SQL>
```

```
select name, value from v$parameter where name like'%control%'
```

```
SQL> select name, value from v$parameter where name like'%control%';

NAME
-----
VALUE
-----
control_files
C:\APP\SA095\PRODUCT\21C\ORADATA\XE\CONTROL01.CTL, C:\APP\SA095\PRODUCT\21C\ORADAT
A\XE\CONTROL02.CTL

control_file_record_keep_time
7 [REDACTED]

control_management_pack_access
NONE

NAME
-----
VALUE
-----
diagnostics_control
IGNORE
```

Повідомлення про увімкнення інстансу Бази Даних в лог-файлі

```
msg_id='opistr_real:1380:1197768316' type='NOTIFICATION' level='4294967295'
host_id='LENOVO-PC' host_addr='fe80::7c7c:9ff2:5844:8eb7%16' pid='20940'
con_uid='1' con_id='1' con_name='CDB$ROOT'
attn_msg_id='1000' scope='CDB Instance' target_user='CDB ADMINISTRATOR'
flags='63' urgency='INFO' start_version='21.1'
<txt>Starting ORACLE instance (normal) (os id: 20940)
</txt>
<cause>A command to startup the instance was executed
</cause>
<action>Check alert log for progress and completion of command
</action>
<suppl_detail><![CDATA[Additional Information Not Available]]></suppl_detail>
</msg>
```

Повідомлення про вимкнення інстансу Бази Даних в лог-файлі

```
msg_id='opistp_real:2532:1864418171' type='NOTIFICATION' level='4294967295'
host_id='LENOVO-PC' host_addr='fe80::7c7c:9ff2:5844:8eb7%16' module='sqlplus.exe'
pid='10800_12564' con_uid='1' con_id='1'
con_name='CDB$ROOT' attn_msg_id='1001' ora_id='9'
db_id='XE' scope='CDB Instance' target_user='CDB ADMINISTRATOR'
flags='63' urgency='INFO' start_version='21.1'
<txt>Shutting down ORACLE instance (immediate) (os id: 10800_12564)
</txt>
<cause>A command to shutdown the instance was executed
</cause>
<action>Check alert log for progress and completion of command
</action>
<suppl_detail><![CDATA[Shutdown is initiated by sqlplus.exe.
]]></suppl_detail>
</msg>
```

Контрольні питання

Параметри середовища, необхідні для роботи в СУБД?

ORACLE_HOME – шлях, де зберігаються утиліти, скрипти та файли з налаштуваннями Oracle Database.

PATH – шлях до директорії bin Oracle (%ORACLE_HOME%\bin).

NLS_LANG – мовні налаштування, кодова сторінка Oracle Database для клієнта.

ORACLE_SID – системний ідентифікатор встановленої бази даних (ім’я бази даних).

Сервіси Oracle – які сервіси в операційній системі з’явилися після встановлення СУБД? Які сервіси використовуються СУБД автоматично? Дайте визначення цим сервісам.

Сервіси, які з'явилися в операційній системі після встановлення СУБД: OracleJobSchedulerXE, OracleMTSRecoveryService, OracleServiceXE, OracleXEClrAgent, OracleXETNSListener.

Сервіси, які використовуються СУБД автоматично:

OracleXETNSListener – сервіс для підключення клієнтських застосувань до серверу бази даних;

OracleServiceXE – екземпляр серверу бази даних для доступу до фізичної бази даних Oracle Database.

Процеси Oracle в процесах операційної системи – oracle.exe. Скільки займає пам'яті даний процес при різних статусах БД? (shutdown, nomount, mount, open) Поясніть чому кількість пам'яті різна.

Shutdown – 7 032 K; Nomount – 133 792 K; Mount – 138 988 K; Open – 222 796 K. Кількість пам'яті на кожному з етапів відрізняється тим, що при кожному етапі запуску запущено певна кількість процесів, і с кожним наступним етапом запуску їх кількість збільшується та відкривається доступ для роботи з базою даних. При закритті бази даних, закриваються всі файли та процеси, через що кількість займаної пам'яті найменший.

Місцезнаходження та визначення файлів: spfile, pwdx, pfile.

Spfile – %ORACLE_HOME%\dbs\SPFILEXE.ORA – файл з усіма параметрами бази даних

Pwdx – %ORACLE_HOME%\database\PWDXE.ora – файл що зберігає пароль користувача sys у зашифрованому вигляді

Pfile – не створювали, замість нього є initXE.ora, який знаходитьться за шляхом %ORACLE_HOME%\database\initXE.ora

Що таке файл alert_log? Як дізнатись його місцезнаходження? Як змінюється даний файл? Як очистити логи серверу?

alert_xe.log – це файл за допомогою якого можна простежити яким чином запустилася чи зупинилася база даних, в ньому прописуються всі етапи станів бази даних та процесів в ній. Логи серверу очищаються шляхом очищення вмісту папки trace.

Розташування: C:\app\user\product\21c\diag\rdbms\xe\xe\trace\alert_xe.log

Вміти зупиняти та стартувати екземпляр Oracle.

Команди shutdown та Startup

SQL> Командний рядок

```
SQL>
SQL> shutdown
Database closed.
Database dismounted.
ORACLE instance shut down.
SQL>
```

SQL> Командний рядок

```
SQL> startup
ORACLE instance started.

Total System Global Area 1069937216 bytes
Fixed Size                  9260048 bytes
Variable Size                962700976 bytes
Database Buffers            898458880 bytes
Redo Buffers                 5517312 bytes
Database mounted.
Database opened.
SQL>
```

Дослідити усі етапи startup – що відбувається на кожному з них?

Nomount – виділення оперативної пам'яті та старт процесу oracle.exe, зчитування файлу з параметрами, база даних запущена проте не відкрита, перегляд системних таблиць можливий для користувача sys

Mount – відкриття control файлів, що містять структуру бази даних, таблиць та представлень

Open – переведення бази даних в режим, відкритий для клієнтів, відкриття файлів з даними, будь-який користувач може підключатися до бази даних.

Дослідити усі етапи shutdown

- 1.Database closed – закриття файлів з даними на зчитування
- 2.Database dismounted – відключення бази даних, закриття контрольних файлів
- 3.ORACLE instance shut down – вивільнення пам'яті та зупинка всіх процесів

Пояснити таке підключення: conn /as sysdba. Як відключити можливість такого підключення?

Дане підключення спрацює у випадку, якщо у локальних користувачах автоматично створилася група ORA_DBА і в її списку є користувач, під яким ми увійшли в операційну систему і якщо у файлі sqlnet.ora, що знаходиться за шляхом %ORACLE_HOME%\network\ADMIN\sqlnet.ora задано таке значення параметру: SQLNET.AUTHENTICATION_SERVICES = (NTS)

За що відповідає представлення v\$instance? Як змінюється значення атрибуту status в різних режимах роботи БД (nomount, mount, open)?

v\$instance відповідає за можливість переглядати стан поточного екземпляру бази даних

The screenshot shows three separate SQL*Plus sessions. The top-left session starts the database in nomount mode. The top-right session alters the database to mount mode. The bottom session alters the database to open mode. Each session then queries v\$instance to show its current status.

Mode	Status
nomount	UNMOUNTED
mount	MOUNTED
open	OPEN

Висновок: На цій лабораторній роботі ми встановили реляційну СУБД Oracle Database Server 21c XE, а також настроїли її, створили змінні оточення її тощо. Також ознайомилися з основними командами утиліти SQLPLUS, а також на практиці закріпили їх.